

O‘ZBEK TILI VA XORIJIY TILLARNING HAYOTIMIZDAGI O‘RNI

Boliyev Azamat Bahodir o‘g‘li

Toshkent tuman

1-son kasb-hunar maktabi

Ona-tili va adabiyoti o‘qituvchisi

ANNOSTATSIYA

Ushbu maqola O‘zbek tili va xorijiy tillarning bizning hayotimizda qanchalik darajada o‘rin egallagani va tillarning o‘ziga xos sifatlarini ochib berishga qaratilgani haqida bayon etadi.

Kalit so‘z. O‘zbek tili, Xorijiy til, millat, madaniyat, mamlakat, ona-tili, fan , texnologiya.

Bugungi zamonaviy dunyoda chet tilini o‘rganish muvaffaqiyatli zamonaviy inson bo‘lishning eng muhim omillaridan biridir. Biroq, o‘z ona-tilimiz bo‘lmish o‘zbek tili va adabiyotini bilmasdan o‘zga tillarni o‘rganish hayotimizdagi tilimiz va ajdodlarimizning buyuk merosiini qadrlamasligimizni dalolati bo‘ladi. Oxirgi yillardagi o‘zbek tiliga e‘tiborimiz davlat siyosati darajasiga ko‘tarilayotgan bo‘lsada, bu borada soha vakillariga hali ham muhim qilinishi kerak bo‘lgan vazifalar bisyordir. Shu bilan birga hech bo‘lmaganda bitta chet tilini bilish sizning dunyoqarashingizni kengaytiradi va boshqa xalqning madaniyati va urf-odatlarini his qilish imkonini beradi. Bugungi kunda butun dunyoda millionlab odamlar chet tillarini o‘rganishmoqda va bu hayotimizda muhim rol o‘ynab kelmoqda. Bu barcha yoshdagi insonlar uchun zarurdir.

Dunyo bo‘ylab ko‘plab odamlar chet tillarini o‘rganishadi: fransuz, nemis, ispan, ingliz, italyan va boshqalar. Lekin eng muhimi va qadrlisi, albatta, o‘zbek tilidir. Nima sababdan? Uning muhimligining bir qancha sabablari bor. Birinchidan, bolalar buni oilada, do‘stlari bilan munosabatda o‘rganadilar. Ikkinchidan, butun hayotida bu til ularga hamroh bo‘ladi. Uchinchidan, o‘zbekligimizning bir belgisi va faxr-g‘ururimiz hisoblanadi. Shu bilan birga biror xorijiy tilni bilishimiz bizga chet elga sayohat qilganimizda zarur, chunki biz turli millat vakillari bilan muloqot qilishimiz kerak. Ingliz tili 120 dan ortiq mamlakatlarda so‘zlashadigan xalqaro til bo‘lib, uni Birlashgan Millatlar Tashkilotining ishchi tiliga aylantiradi. Bundan tashqari, ko‘p odamlar undan kelajakdagi martaba uchun foydalanishni xohlashadi. Ingliz tili hozirda butun dunyodagi professionallar uchun muloqot tilidir.

Chet tili bizni o'ziga jalb qiladi, chunki u hamma joyda qo'llaniladi va siz uni hamma joyda topasiz: turli mahsulotlarning yorliqlarida, turli e'lonlarda. Bugungi kunda rus tilidan chet tiliga ko'plab manbalar mavjud. Biz esa o'zbek tilni bilmay turib, bu so'zlarning ma'nosini tushuna olmaymiz. Har bir zamonaviy odam o'zbek tilini chuqur o'rganishga harakat qilishi kerak. Har qadamda juda ko'p xorijiy kitoblari borki, ularni asl shaklida o'qishga arziydi. Shuningdek, ko'plab qo'shiqlar, filmlar va boshqa madaniy materiallar chet tilida yozilgan va agar biz qo'limizdan kelganini qilsak, ularni tarjimasiz tushunamiz. Hozir hayotning turli sohalarida mutaxassislar almashinuvi amaliyoti mavjud. Bu o'zga tillarni o'rganish uchun yana bir sababdir tilning jamoat hayotidagi rolidir.

Amaliyot shuni ko'rsatadiki, mehnat bozorida eng foydali pozitsiyada asosiy kasbni egallashdan tashqari, bir yoki bir nechta xorijiy tillarni biladigan mutaxassislar bor: fan va texnologiya olamidagi so'nggi yangiliklardan xabardor bo'lish. Siz maqolalarni asl tilida o'qiy olishingiz kerak. Qolaversa, asosiy bilimlarga ega bo'lsangiz, xorijiy hamkorlar bilan ishlash ancha osonlashadi. Chet tilini o'rganish bizga zamonaviy dunyoda muloqot qilish erkinligini beradi. Xorijiy tillar global tildir va biz zamonaviy dunyoda yashayotganimiz sababli tezda o'rganishimiz kerak.

Bugungi kunda dunyoda 3000 ga yaqin tillar mavjud bo'lib, ulardan eng ko'p gapiriladigani ingliz tilidir. Bu ko'plab mamlakatlarning rasmiy tili: AQSH, Buyuk Britaniya, Shimoliy Irlandiya, Avstraliya, Yangi Zelandiya. Kanada, Irlandiya va Janubiy Afrika Respublikasining rasmiy tillaridan biri. Bu Hindiston va Janubiy Afrikaning ikkinchi tili. Yana bir statistik ma'lumotlarga qarasaq dunyoda o'zbek tilida 50 milliondan ortiq inson so'zlashadi. Bu esa tilimizning rivojlanayotganidan dalolatdir.

Xulosa qilib shuni aytish kerakki, hozirgi kunda odamlar o'zbek tilini chuqur o'rganish va chet tilini o'zlashtirishi hayotiy zaruratga aylanib borayotganiga hammamiz amin bo'lmoqdamiz. Aytish joizki, ayni damda eng ommabop til ingliz tilidir. Chet tili fikrlash jarayonlarining rivojlanishiga hissa qo'shadi. Ammo eng muhimi ona-tilimizni avlodlarimizga becam-u ko'st meros qilib qoldirishimiz bizning azaliy muqaddas burchimizdir. Til bizni mantiqiy fikrlashga va har bir so'zning turli ma'nolari orasidan to'g'ri variantni tanlashga o'rgatadi. Chet- tillari bizning hayotimizda katta qadam tashlamoqda va bu bizga ko'plab eshiklarni ochmoqda va bir vaqtning o'zida muqaddas tilimiz bo'lmish o'zbek tili ham rivojlanayapti.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI: (REFERENCES)

1.Mahmudov Nizomiddin Mamadaliyevich, Nurmonov Abdulhamid, Sobirov Abdulhay Shukurovich, *Umumta’lim maktablari uchun darslik*. «TASVIR» NASHRIYOT UYI, 2010, 2014. ISBN 978-9943-4306-5-5

2.www.ziyonet.uz.

3.Faberman B. I, Musina R.G, F.A.Djumabaeva Oliy o‘quv yurtlarida o‘qitishning zamonaviy uslublari. –T.: Fan, 2022 yil.